

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.

Szerkesztésért felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁLNE

Alapította:
DR. KISS PÁL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:
Fél évre 7 korona | Egy óra 1 K 20
ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Fél évre 14 korona | Egy óra 2 K 40

A világháború hírei.

Hófer legújabb jelentése.

Budapest, október 4.

Keleti hadszíntér:
Román harcveronal:

A petrosényi magaslatokon ismét megújult több román támadás ellenség hatvan embere fogságunkba esett, Nagyszebenről délre megszeméltettünk egy román zászlóaljot mely még a németek arcvonalánál mögött bolyongott. A vöröstoronyi szorosról keletre több helyen elfoglaltuk a határgerincet, tovább keletre osztrák-magyar és német erők Fogaras ellen nyomultak előre és erdélyi keleti harcveronal több szakaszon visszavertük román támadásokat, csak a Kisküküllő mentén sikerült ellenségnek előretolni állásait.

Károly főherceg lovassági tábornok hadseregharcveronala: Nem történt különös esemény.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregharcveronala:

Terstyánszky vezérezredes hadseregénél oroszok támadása a déli utáni órákban újra megkezdődött a csatátér. Swinikhytől Kisilira vidékeig terjedt ki, a viaskodás hevessége hasonló az előző napokéhoz és az eredmény is ugyanaz, ellenség teljes kudarcát rendkívüli veszteségekkel egybevetve a harcra, szülő jelentés a bevált 24 osztály gyalogezred kiváló magatartását hangsúlyozza.

Olasz hadszíntér:

Karantén felhívás ellenség ágyú és aknavető tüze délután nagy hevességet ért el. A tüzérségi aknavető tevékenység ezen a szakaszon éjjel is jelentősen élénkebb volt mint rendszeren. Ellenség ma reggel az Opasella mindkét oldalán támadott és benyomult legelső árkaikba de azonnal visszavetettük, egy olasz repülőraj Nabretica területén eredménytelenül dombákat dobott le. A karinthiai arcvonalon ellenség tüzérsége a Galt völgy több helységét lőtte amire tüzérségünk válaszólt. Fleiniszvölgyi harcveronalon Timan ellen tart az ágyutüz. Colbricon

területen tűzhatásunk megakadályozta támadásának előrejutását. Csapatunk összesen hat ágyút ártak ki.

Délkeleti hadszíntér:

Albániában a helyzet változatlan.

HÓFER, altábornagy.

Terstyánszky megverte a szemben álló orosz haderőt

Budapest, október 4.

Keleti hadszíntér:

Románia elleni harcveronal: Petrosényinél és a Vöröstoronyi szoros területén román előretöréseket visszavertünk.

Báranykútnál német és magyar-osztrák erők támadása jelentékeny román ellentállásra talált, melynek következtében a szövetségesek kisérvisszavonultak.

Károly kir. herceg harcveronala: Bohoroznanitól északra megújultak az orosz kísérletek, hogy a Bisztrica S. olóviszkán átkeljenek. Brzezanytól délkeletre az ellenség a legnagyobb erőfeszítéseket tette hogy a Visznica magaslatot hatalmába kerítse, elkeseredett harcokban visszavertük.

Lipót bajor herceg tábornagy harcveronala: Wolhyaiában tegnap az ellenség megidította Terstyánszky vezérezredes hadserege ellen új támadását, amelyet a szeptember 27-én és 28-án szenvedett veresége folytán idáig elhalasztott.

Az ellenség több órai pergőtüz után a Zaturci—Szinjuchi vonalon magyar, osztrák és német

haderők ellen vetette tömegeit. Szinjuchi területén 17 szer, Zaturcitól délnyugatra mintegy 12-szer indult rohamra. A csata Zaturcitól északra is kiterjedt.

A megtámadott harcveronal minden részén meg lehetett állapítani, milyen bőségesen indította tüzeit az ellenség saját, visszaönlő gyalogsága ellen.

Foglyok elbeszélése szerint valamennyi csapatnak megbagyták hogy Vladimir-Volinszkijt minden áron el kell foglalni.

Az ujonnan fölrusított orosz gárdákat rövid időn belül harmadszor is fölládozták.

Minden áldozat hiábavalónak bizonyult. Állásaiuk kivétel nélkül bi tokunkban maradtak.

Az ellenség újabb, súlyos vereséget szenvedett.

Az utolsó napokban a Bódy környékén vívott ütközésből 41 tiszt, köztük egy ezredes, valamint 2578 közlegény a foglyok száma.

— Menekültek foglalkoztatása. Mindazon menekültek, kik megzőgazdasági munkát végezni hajlandók. (Kukoricatörés) Szerdán és pénteken déle 11—12 ór között jelentkezzen. Ugyancsak alkalmazást nyerhet a menekültek közül egy betűszedő a „Makói Független Újság” nyomdájában.

Menekült erdőállást bármely oly tiszteséges állást keres, amely megélhetését biztosítja, — esetleg tanára is kimegy. Cím a kiadóhivatalban.

Ideálisan szép üde arc bőr

Máshol sehol, csak kizárólag

crém és fehér színben, Ideál-szappan.

ma már egyedül a Kudar-féle Makói Ideál crém, Ideál arc-tej ápolásával érhetünk el, 1000-nél több elismerés bizonyítja, hogy pattanást, arcvörösséget, májfoltot, szeplőt elmulaszt

Makó-Ujváros Kudar-féle gyógyszerárban szerezhető be. Törvényesen védve van. 1 tégely Ideál-crém. 1 üveg Ideál-tej, Ideál-pouder rózsa,

Kudar Lajos gyógyszerár, Makó-Ujváros

Támadás a külügy-miniszter ellen a főrendiházban

Sigray Antal gróf interpellációja

Nem vagyunk hívei a főrendiháznak s nagyon ritkán van arra alkalmunk, hogy a főrendiházban elhangzott beszédeknek valami különös jelentőséget tulajdonítsunk. De a mai főrendiházi ülést igen figyelemre méltónak tartjuk, két beszéd miatt, amelyek közül az egyiket Sigray Antal gróf, a másikat Tisza István gróf mondta el. A külügyi kérdéssről volt szó és Sigray Antal gróf interpellációt intézett a miniszterelnökhöz arról, minő lépéseket tett a múltban és minő lépéseket szándékozik tenni a jövőben az iránt, hogy a külügy-miniszter parlamenti fórum előtt felelősségre legyen vonható és politikáját személyesen igazolhassa.

Beszédében ez érdekes ugyan, de nem ebben áll a jelentősége. Jelentősége abban van, hogy az egész miniszteri felelősség Auszrius voltára nagyon élesen és nagyon világosan mutatott rá, mikor azt mondta, hogy a kevésbé fontos s nagyrésben csak a háboru tartamára vonatkozó, tehát átmeneti jellegű ügyekért a kormány felelősségre vonható, de ott, hol a nemzetnek a háboru utáni sorsára és az ország egész jövőjére kiható intézkedések történnek, csak utólagos kritikának lehet helye és a külügyek vezetésével megbízott minisztert a háboru tartama alatt nem lehet felelősségre vonni. Ez annál vészesebb, mert szerinte is tény, hogy az ország nagy része nem bízik abban a kámban, amelyik külügyeink sorsát intézi.

Egyszerű és világos szavak voltak ezek s éppen egyszerűségük folytán tettek igen nagy hatást. De azt lehet mondani, hogy milliók szívverését érezték ki szavaikból, mikor bejelentette, hogy holnap, midőn ismét egy s erény rangu, de önértékes csapatot lesz, egyike azoknak a tíz- és száz ezreknek, akik kérdéses és kérdéses nélkül teljesítik kötelességüket, de akiknek talán éppen ezért hatványozott mértékben van szükségük annak tudására, hogy itthon, a harcokkal mögött is minden lehető megtörténik, úgy a belügyek, mint a külügyek vezetésében, hogy fáradozásaik és szenvedéseik gyümölcse kárba ne vessen.

Ez az amit mindenki érzet s ez az amit mindenkinek lelkében ott ég mint vád és szemrehányás hogy a katonáknak sok vért kell öntenők rengeteg szenvedést kell elviselniök csak azért, mert külügyeinket tehetőség nélkül vezetik s mégis nincs forum, amely előtt a külügyminiszter közvetlenül felelőségre volna vonható. Nem arról van szó, hogy Sigray a maga bizalmatlanságát fejejtse ki, hanem sokkal fontosabbról. Arról, hogy kinn a fronton kell minden katonának meggyőződve lenni arról, hogy egy a belügyekben, mint a külügyekben megtörténik minden aminek az ország jelene és jövője szempontjából meg kell történnie, mert ha nem történik meg,

akkor kár minden esépp vértől, amely a harcoknál kiömlik, Ezt a felelősséget érezni kellene mindenkinek, aki az ország sorsát intézi s nem volna szabad elbujnia a felelősségvonnás lehetősége elől lehetetlen és képtelen közjogi védő sáncok mögé. Burián báró külügyminiszterben me nem bízik az ország, de nincs forum, amely előtt ezt meglehetően neki mondani mert nincs forum amely, elő időzni lehetne. Majd utobb ha a háboru véget ért s amikor az elkövetett hibákat nem lehet többé jóvá tenni, akkor meg jelenni a külügyminiszter a delegációk előtt hogy utólagosan felelőségre vonják, de az eső után való köpenyeg lesz, míg ha a felelőségre vonásra már most alkalom és mód volna. megvolna a lehetősége annak, hogy az ország a külügyek vesztését más kezekre bizza. Olyanokra, akikben több garanciát látt arra, hogy az ország jövőjét biztosítani tudják.

Tisza nem tudott erre más választolni, mert az, hogy mindeuitt a parlamentarizmusnak legkényesebb és talán leggyengébb oldala a külügyekre való parlamenti befolyás kérdése. Ez igaz. De másutt ez a parlamenti életnek csak leggyengébb oldala nálunk azonban egyenesen abszolutisztikus módó kezelik a külügyeket. Ezt önkéntelenül még Tisza is bevallotta, mikor rámutatott arra, hogy a külügyminisztert a magyar miniszterelnök csak tökéletlenül tudja ellenőrizni s a delegációk által való felelőségre vonás is csak látszólagos, mert ez a testület nem permanens, hanem évenként egyszer, rövid időre jön össze. tehát ez a felelőségre vonási jog is az év tulnyomó nagy részében szünetel.

Soha még 67-es miniszterelnök ajkáról nem hangzott el ilyen ószintű, ilyen leplezetlen bevallása annak, hogy az a harc melyet a függetlenségi párt a delegációk s a 67-es alkotmány ellen folytat jogosult és helyes, hogy mindezt amit erről a függetlenségi párt majdnem ötven éve hangzottatt, igaz és helyes s hogy az ország-nak életbényago érdeke volna a 67-es kiegyezésnek revíziója és a delegációk intézményének megszüntetése, s ennek a megajlatkozásnak óriási, kors akos jelentőségét éppis az ad, hogy az Tisza Istvánnak a 67-es kiegyezés legorthodoxabb védelmezőjének ajkáról hangzott el. Erre még sokszor, igen sokszor fog a függetlenségi párt hivatkozni.

Az Acsev. legujabb menetrendje

Makó, szept. 4.

Az Acsev. makói állomás főnökségétől ma a következő értesítést kaptuk a legujabb menetrendre vonatkozólag:

Október hó 5. napjától kezdve a következő vonatok közlekednek személyszállítással:

Makóról Arad felé indul reggel 4 óra 23 percekor.

Makóról Szeged felé indul reggel 6 óra 50 percekor.

Makóról Szeged felé indul délelőtt 10 óra 43 percekor.

Makóról Arad felé indul délelőtt 11 óra 51 percekor.

Makóról indul Szeged felé délután 2 óra 34 percekor.

Makóról indul Arad felé délután 4 óra 35 percekor.

Makóról indul Mezőhegyes felé este 7 óra 18 percekor és az utolsó vonat indul Makóról Szeged felé este 8 óra 15 percekor.

November 3-án és 18-án kell berukkolni

A 32—50 éves népfelkelők bevonulása

Makó, szept. 4.

Illetékes helyről a következőket jelentik:

Az 1866—1884 évi születésű népfelkelésre kötelezettek bevonulásának általános elhalasztása folytán az 1866—1871 évi születésű népfelkelésre kötelezettek november hónap 3-ára, az 1872—1884. évi születésű népfelkelésre kötelezettek november hónap 18-ára fognak egy újabb bevonulási hirdetmény úján népfelkelési fegyveres szolgálatra behivatni.

Ezen új bevonulási határidők érvényesek az önkéntes belépés folytán besorozott egyénekre is. Egyes népfelkelésre kötelezettek azonban a szükséghez képest behívójegygyel az újabb bevonulási határidőnél előbb is be fognak hivatalni.

Az Ausztria és Magyarország területén kívül tartott népfelkelési bemutatászemlén alkalmaznak nyilvánított népfelkelésre kötelezettek névsza megállapított 1916. évi október hó 16-iki bevonulási határidő azonban változatlan maradt.

A bevonulás elhalasztása folytán azok a magyar, illetőleg osztrák állampolgárok, akik népfelkelési fegyveres szolgálatra október 2-ra, illetőleg október 10-re behívójegygyel történő behívásukig szintén nem tartoznak bevonulni.

NAPI HIREK

Makó, okt 3.

— Tanácsülés. Makó város tanácsa esüörtök délelőtt tartja évi ülését, mikor is a hűtői kösgyűlés tárgyait készítik elő.

— Minden drágul. Makó város épületeinek kéményeit eddig 335 koronáért tisztogatták. Ma a kéményesprő beadványában arra kérte a várost, hogy tekintettel az általános drágulásra és nehéz munkaviszonyokra az évi átalánybért emeljék fel 500 koronára. A kérelem felett a képviselőtestület fog határozni.

— A katona-képviselők lövészárkai. A képviselőház most december 7-ig nem ülésezik. Mivel a képviselőház ülésszaka nem zárult be és így a katonai képviselők a jogi állapot és katonai szabályok szerint nem kötelesek bevonulni. A kormány, amely viszont be akarja vonultatni a katona-képviselőket, állítólag külön királyi parancsot akar kiessközölni, amely megparancsolja a katona-képviselőknak a bevonulást. Károlyi Mihály gróf elítéli egy nyilatkozatban a kormányt az ezt a szándékát, amely szerinte sérti a képviselők jogait. De másrészt sok értelme sincsen ennek a rendelkezésnek, mert a katona-képviselők nem sok vizet zavarnak szerinte a harcoknál. „Ily körülmények között” — mondotta Károlyi — igazán nincs sok értelme annak, hogy a katona-képviselők egyes parancsokozásoknál esürtgessék a kardjukat, mert az én információim szerint — inkább nagyobb számas akarok mondani, mint kevesebbet — tényleg mindegyik van a fronton, illetve a lövészárkokban. Sokkal fontosabb lenne tehát, ha a képviselők az inkább csak tüntetészsamba menő bevonulás helyett azt a feladatot teljesítenék, amelyre tényleg megállapítottak, tudniillik a kormány működésének ellenőrzését.

— Kérem Makó város közönségéhez. Van szerencsém tisztelettel felkérni Makó város közönségét, hogy az Erdélyrészi menekültek közül a szegényebb néposztályhoz tartozóknak viseltes lábbalival lendő ellátása céljából sziveskedjék minden háztulajdonos illetve lakos a házában található viseltes férfi női és gyerek cipőket összegyűjteni és azokat a város kiküldötteinek a összegyűjtés alkalmával átadni.

— A só ára. A halügyminiszter a só árát a következőképpen állapította meg: 1. Alak és darab só nagyban ára legalább is 50 kilogram egyszerűre való vásárlásnál 100 kilogramonként 24 60 K. kicsinyben árak kilogramonként 28 f. 2. Darván örölti só: nagyban ára legalább is 50 kilogram egyszerűre való vásárlásnál csak nélkül 100 kilogramonként 26 04 K, szákkal együtt vételnél só ára 26 64 K, csak darabja 2 70 K, kicsinyben ár 1. kilogramonként 30 f. 3. Finom örölti só nagyban ára legalább is 50 kilogram egyszerűre való vásárlásnál csak nélkül 100 kilogramonként 26 54 K, szákkal darabonként 2 70 K, kicsinyben ár 1 kilogramonként 32 f.

POOR ENDRE
gyógyszeresné kapható Makón

VILMA-CRÉM
gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer: szepő, máj-folt, arc-, késvörpesség és mindenféle bőrtisztátalanság ellen.

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajjijító szer.

Ára: Vilma-crém 1 korona, Vilma-hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill, Hajjijító 1 K. Ezen piperezerek több kiállításon érmekekkel lettek kitüntetve.

Ertesítés.

Fogkoronák, hidak, egész fog-
sorok, szájpadlás mólók, arany-
ból, platínából

fogtömések

ezüst amalgamból és a fog
szívével azonos porcellánból.
Fogkővek eltávolítását, fogak
fehérítését és hibás fogsorok
javítását vállalom. 23 éves
fogtechnikusi gyakorlatom alatt
több éven át Budapesten és
Berlinben is szerzett tapasztal-
tásaim felbátorítanak arra,
hogy ezen szakudásomat a
nagyérdemű közönség becses
figyelmébe ajánljam.

Teljes tisztelettel:

Seress György

vizsgázott fogtechnikus, Uri-
utca, Böhm-féle ház, Makón.

Eladó földek Vere-
besben és Bánomban

Értesítési lehet:

Iritz Miksánál.

ORVOSOK

igazadják, mint legkiválóbb kö-
bűgés elleni szert a:

Művek használják

Köhögés

rosszság, elnyálkásodás, hurut, szemár-
keret ellen és különböző megfázás ellen,
mely miatt minden barosznak népszerű-
becsülte. 600 orvosi és más egyéb
igazolja a biztos sikerét ezen átvagy
perforált és kettős csepegtető. Csak
20 és 40 fillér, doboza 60 fillér,
két csomagolásban 30 fillér.

Kapható minden gyógyszerésznél.

Kiadó hagymaföldek

közel a városhoz

Iritz Miksánál.

Jó és olcsó

munkát ha óhajt, forduljon
teljes bizalommal az alant írt
céghez. Üzletemben ruhatisz-
títást, javítást, átalakítást

női és férfi ruha-
neműekben elvégezek

Kivánatra házhoz megyek.
A n. é. közönség szives párt-
fogását kérve, vagyok kiváló
tisztelettel:

Nagy István

szabó-mester, Hajnal-utca 14.

Felvétetik egy ügyes
kiszolgáló Iritz
Sámuel özv. cégénél.

Táncitanítási felhívás!

Alulírott van szándékomban az igen
tisztelt szülői és gyámok b. tudó-
mánya kérem, hogy folyó évi októ-
ber hó 2-án az

őszli időnyire a táncitanítást

megkezdem. Tanítani fogom úgy a
régi, mint a legújabb táncokat. A
tanítási idő 6 hónapig tart és az idő
alatt a táncokot kivül az illemet és
a oszires tantervűt a legnagyobb
figyelem mellett tanítom. Felkérem
tehát az igen t. szülőket és gyám-
kat, hogy gyermekeiket az idejig
beírattai sziveskedjenek. Iratköszni
mindenkor lehet lakásomon, Gr. Vay
utca 19 sz. a, ahol a tanítást is esz-
közlöm. A nagyérdemű közönség
szives pártfogását kérve maradok
teljes tisztelettel:

Schwarz Mi sa
okl. táncitanító.

Hofherr

fiatal eredetű maganjáró teljes gőz-
cséplőgép készlet.

20 lóerős benzín motor, lokomo-
bil, magyar állami cséplővel, 4 ló-
erős benzín moteres fűrés, moto-
rosdaráló, nagy tűzfeszítendő, tea-
gerizás kővagyó, aratógép olcsón
eladók.

Glöck Samuánál
Makó.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

nyomdai műintézete Makó, Széchenyi-tér 2. szám.

A háboru okozta anyagdrágaság
dacára könyvnyomdánkban min-
dennemű nyomdai munkák a leg-
pontosabban, tiszta, izléses kiví-
telben, jutányos áron készítettnek.

Hirdetések jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban